

Indholdsfortegnelse

1. Folkerettens grundprincipper	4
<i>Suverænitet + (territorium)</i>	4
<i>Områder inden for staters territoriale suverænitet</i>	4
<i>Områder uden for territorial suverænitet</i>	5
<i>Adkomst til territorium</i>	5
<i>Ny adkomst – Ikke-udtømmende typeeksempler</i>	5
<i>2 retlige principper ift. staters adkomst</i>	6
<i>Suverænitets bestanddele</i>	6
<i>Suverænitets indhold</i>	6
<i>Det væsentligste ift. suverænitet</i>	7
<i>Jurisdiktion</i>	7
<i>Staternes civile retlige jurisdiktion</i>	7
<i>Staternes strafferetlige jurisdiktion (+ de 5 strafferetlige jurisdiktionsprincipper)</i>	7
<i>Universel jurisdiktion</i>	8
<i>Har en stat jurisdiktion? – Vigtige sontringer</i>	8
<i>Immunitet</i>	9
<i>Immunitetsformer + typer</i>	9
<i>Statsrepræsentanter</i>	9
<i>Statshandlinger</i>	9
<i>I forholdet mellem staterne – materielle samlivsregler</i>	10
<i>Magtanvendelsesforbuddet</i>	10
<i>Interventionsforbuddet</i>	11
<i>Selvbestemmelsesret</i>	11
<i>Grundlæggende menneskerettigheder</i>	13
<i>Beskyttelse af det ydre miljø</i>	15
2. Ansvar og ansvarsfrihed	15
<i>Fsya stater</i>	15
<i>Rettigheder og forpligtelser</i>	15
<i>Typer af folkeretlige regler</i>	15
<i>Grundbetingelser for statsansvar</i>	15
<i>Henregning</i>	16
<i>Ansvarsfrihedsgrunde</i>	17
<i>Ansvarets form</i>	18
<i>Håndhævelse</i>	19
<i>Fsya internationale organisationer</i>	19
<i>Betingelserne for internationale organisationer</i>	19
<i>2 betingelser førend der kan ifaldes ansvar efter folkeretten</i>	19
<i>Ansvarets form</i>	20
<i>Henregning (ICL's udkast om Int. Org. Ansvar)</i>	20
3. Handleevne og folkeretssubjektivitet – Folkerettens aktører	21

- HR: Enhver suverænitet over eget luftrum (= over staters land- og søterritorium)
- Andre staters fly har IKKE ret til uskadelig passage over stats luftrum
- Suveræne rettigheder over eksklusiv økonomisk zone og kontinentalsokkel
  - Den eksklusive økonomiske zone → 200 sømil fra basislinjerne
    - Rettigheder over denne zone = suverænitetsrettigheder
  - Kontinentalsoklen → Havbunden under fladsøen, før havbunden bliver oceanernes dyb
    - Følger geografi og geologi
    - Suveræne rettighed = kyststaterne udforsker og udnytter naturressourcerne
    - Kyststaternes suveræne rettigheder er begrænset til havbunden

Områder uden for territorial suverænitet

- Terra nullius (= et område, der ikke tilhører nogen stats suverænitet)
  - HR: Kan bemægtiges og gøres til en del af en stats territorium
  - U: Områder, der ikke kan underlægges suverænitet, fx det åbne hav, ydre rum
- Res communis (= områder, der ikke kan underlægges suverænitet)
  - Alle stater adgang til + udnytte ressourcer
  - Åbne hav + det dybe hav
  - Omfatter 5 hovedelementer:
    - 1) Ingen ret for stater til at erhverve eller udøve suverænitet
    - 2) Ressourcerne skal udnyttes i menneskehedens interesse
    - 3) Udnyttelse + udforskning skal ske i fredelig henseende
    - 4) Hensyntagen til videnskabelig forskning
    - 5) Forpligtelse til at beskytte miljøet

Adkomst til territorium

- Magtanvendelse kan skabe adkomst til territorium i 3 situationer:
  - 1) Erobring → IKKE lovligt, jf. FN-pagtens art. 2, stk. 4
  - 2) Selvforsvar → IKKE begrunde erobring af territorium
  - 3) Retten til selvbestemmelse og spørgsmålet om uafhængighed

Ny adkomst – Ikke-udtømmende typeeksempler

- Overdragelse → Stat kan overdrage territorium ved indgåelse af traktat eller stiltiende aftale
- Geologiske og fysiske fænomener → Fx bjerge, floder, vandskel
- Bemægtigelse → Myndighedsudøvelse på terra nullius kan medføre adkomst → Betingelser:

- OBS: Selvom man er immun kan man idømmes straf, fx hvis udsenderstaten har givet afkald på immunitet

I forholdet mellem staterne – materielle samlivsregler

Magtanvendelsesforbuddet

- Forbud mod magtanvendelse, jf. FN-pagtens art. 2, stk. 4
  - Territorial integritet – Respekt for andre stater territorium – Væbnet angreb forbudt
    - = Andre stater må ikke være magtudøvende på andres territorium
  - Politisk uafhængighed – Respekt for andre stater uafhængighed

UNDTAGELSER TIL MAGTANVENDELSESFORBUDDET

- Ved selvforsvar mod væbnet angreb udefra
  - U: Gælder ikke ved internationale menneskerettigheder
  - KRAV: Overensstemmelse med FN-pagtens regler + nødvendig/proportional
- Ved bemyndigelse fra FN's Sikkerhedsråd
- Ved samtykke til anvendelse af magt på en stats territorium

R2P

- Princip der indskærper stater pligt til at beskytte civilbefolkning + påbyder hjælp fra andre stater til den stat, der ikke kan sikre beskyttelsen
- Hviler på 3 søjler:
  - Stater forpligtet til at beskytte borgere mod folkedrab, krigsforbrydelser osv.
  - Pligt for det internationale samfund til at hjælpe stat der ikke selv kan beskytte
  - Pligt for det internationale samfund til at gribe ind ved misligholdelse af forpligtelser

(HUMANITÆRE INTERVENTIONER)

- = Ret til at intervenere med væbnet magt i intern konflikt i stat af humanitære grunde
- Argumentation IMOD humanitære interventioner:
  - FN-pagten + GA Res. 2625 forbyder klart væbnet intervention uanset motiv
  - Hvis Sikkerhedsrådet ikke kan blive enig om humanitær intervention → Ulovlig
- Argumentation FOR humanitære interventioner:
  - FN-pagtens art. 2, stk. 4 → KUN interventioner med ulovligt formål forbudt

- Generelt monitorere → Udarbejder state reports begrænset til emnet i traktat
- General comment → Fortolker
- Klageinstanser → Ligner domstole
  - Indeholder 3 muligheder
    - Individets ret til at klage mod staten
      - SKAL angå brud på relevant traktat
      - Nationale retsmidler SKAL være udtømt
      - IKKE verserende international sag samtidig
    - Klagemulighed staterne imellem
    - Forhør

Beskyttelse af det ydre miljø

- Grundregel: Ingen stat har ret til at udnytte sine ressourcer på en måde, der forårsager væsentlige skader på miljøet i andre lande eller på miljøet uden for staternes jurisdiktion, jf. Princip 21 i Stockholm-deklarationen
- Beskyttelse af miljøet under internationale væbnede konflikter:
  - Parterne heri har pligt til at tage hensyn til miljøet og forhindre udbredt, langvarig og alvorlig skade, jf. art. 55 i tillægsprotokol I i Genève-konventionerne

2. Ansvar og ansvarsfrihed

Esva stater

Rettigheder og forpligtelser

- Forpligtelser → KUN stater forpligtelser og brud
- Rettigheder → ALLE folkerettens aktører (stater, internationale organisationer, individer + grupper)

Typer af folkeretlige regler

- Primære → Folkeretlige rettigheder og forpligtelser
- Sekundære → Regler om de retlige konsekvenser af brud på primære regler, fx statsansvar
- Tertiære → Procedurer, hvis man vil gøre andre stater, individer ansvarlige

Grundbetingelser for statsansvar

- UP: Ethvert statsbrud indebærer internationalt ansvar